

B o s s c h e N e r v e n

Terras

Het is een bijzonder genoeg om in een stad te wonen die niet alleen professioneel en bekwaam wordt bestuurd, maar ook met een duidelijke toewijding. Ik woon lang genoeg in 's-Hertogenbosch om met overtuiging te kunnen zeggen, dat het zo'n stad is. Het is wat moeilijker om aan te

geven waar je dat nu precies aan kunt zien, horen en ruiken. Want bij toewijding gaat het om allerlei details en het is niet genoeg dat inwoners en bestuurders op gezette tijden verklaren dat zij van de stad houden. Dat is hier duidelijk het geval. Misschien wordt er ook van Breda gehouden en willen mensen daar wonen omdat het juist die stad is, maar bij wat plattere steden als Tilburg en Eindhoven lijkt mij dat minder voor de hand liggend. Voor Tilburg heb ik vanouds een zwak vanwege de ongegeneerd uitgesmeerde klanken van zijn dialect. Maar je hoort die zelfs daar nog maar zelden en dan nog wordt 'kaaibaand' soms uitgesproken met een gezicht van: hoor mij eens mooi plat bezig. Er zijn trouwens ook heel wat Bosschenaren die er een potje van maken en dikwijls krijg ik zelfs het gevoel dat ze maar in het wilde weg wat napraten en jolige kunstjes uithalen.

Bourgondisch? Nee, liever niet, want dat is zo'n opgelegd gedoe. Maar een enkele keer, bij mooi weer en wat drukte op straat heeft Den Bosch - ik kan niet goed wennen aan 's-Hertogenbosch en vind dat meer een soort van doopnaam voor officiële registratie - iets prettigs dat we maar gewoon 'gezellig' moeten noemen. Dat houdt in dat iedereen zijn gang kan gaan en dat er toch geen al te grote rotzooi van komt. In Den Bosch heb ik regelmatig de indruk dat dit hier een beetje vanzelf gebeurt. Maar dat betekent natuurlijk dat er achter de schermen hard aan gewerkt moet worden om die sfeer in stand te houden. Volgens mij doet de Bossche middenstand dat en is dat het duidelijkste te zien aan de Markt en de straten die daarop uit komen. Die zien er uitnodigend uit en het meest op momenten dat daar toch al veel mensen zijn. Op zondag kan het er een woestijn lijken.

Ik vind het bijvoorbeeld een genot om daar 's morgens op een terrasje te zitten en naar de drukte te kijken. Dat is geen hectische en opjuttende drukte, zoals in het verkeer, maar bijna een vorm van ontspanning. De markt is in mijn ogen de mooiste en meest directe vorm van commercie. En de manier waarop, vanaf zo'n terrasje bekeken, commercie en gezellig verkeer door elkaar kunnen lopen, lijkt mij een typisch stedelijke culturele verworvenheid van groot belang. De wildgroei van de vrijheid wordt onder de druk van concurrentie binnen de bandbreedte van een bepaalde stijl gedrongen.

Ik schrik dan ook telkens wanneer daarover, volgens berichten in de krant, achter de schermen geruzied wordt tussen bestuurders en belanghebbende eigenaren van cafés. Allicht begrijp ik als eenvoudige toeschouwer de diepere achtergronden daarvan niet, maar het tikkeltje rommeligheid dat de wat opschuivende terrasjes meebrengt, maakt in mijn ogen deel uit van de levendigheid van het geheel.

Cornelis Verhoeven